

Κανονισμός Λειτουργίας των Συλλογών
του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης – Πανεπιστήμιο Κρήτης (ΜΦΙΚ-ΠΚ)

Πρόλογος: Το ΜΦΙΚ έχει θέσει ως στόχους:

- Τη συγκέντρωση πληροφοριών και στοιχείων του περιβάλλοντος της Κρήτης και ευρύτερα της Ανατολικής Μεσογείου
- τη διατήρηση συλλογών για τα πιο χαρακτηριστικά στοιχεία του περιβάλλοντος
- την έρευνα για το περιβάλλον και
- τη διάχυση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων του σε όσο το δυνατόν ευρύτερο κοινό (μαθητές, φοιτητές, επιστημονική κοινότητα, κατοίκους και επισκέπτες της Κρήτης).

Οι πιο πάνω στόχοι έχουν ως κύριο σκοπό τη διαμόρφωση καλύτερων σχέσεων ανάμεσα στον άνθρωπο και στο περιβάλλον.

Εισαγωγή:

Θεμελιώδη δραστηριότητα των Μουσείων Φυσικής Ιστορίας Κρήτης – Πανεπιστήμιο Κρήτης (ΜΦΙΚ-ΠΚ) αποτελεί η συγκέντρωση, διατήρηση, επέκταση και επιστημονική αξιοποίηση συλλογών σχετικών με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Οι συλλογές αυτές αποτελούν στοιχεία πανανθρώπινης και εθνικής κληρονομιάς και πρέπει να φυλάσσονται με επιμέλεια, συνέπεια και μηδενική ανοχή σε οποιαδήποτε απώλεια.

Τα άρθρα του κανονισμού αναλυτικά:

Άρθρο 1. Στο ΜΦΙΚ-ΠΚ διατηρούνται συλλογές: Ορυκτών, πετρωμάτων, απολιθωμάτων, φυτών, ζώων και ιστών.

Οι συλλογές του ΜΦΙΚ-ΠΚ είναι οργανωμένες στις πιο κάτω εφορίες:

- A) Εφορεία Βοτανικής
- B) Εφορεία Γεωποικιλότητας
- Γ) Εφορεία Παλαιοντολογίας
- Δ) Εφορεία Σπονδυλωτών
- E) Εφορεία Αρθροπόδων
- ΣΤ) Εφορεία Ασπονδύλων πλην Αρθροπόδων
- Z) Εφορεία Γενωμικής και Γενετικών πόρων

Άρθρο 2. Κάθε εφορεία προΐσταται ο έφορος που είναι κάτοχος διδακτορικού, κατά προτίμηση υπάλληλος του Παν/μιου Κρήτης με σταθερή θέση εργασίας και με δημοσιευμένη ερευνητική δραστηριότητα σχετική με το αντικείμενο της εφορείας. Ο έφορος συνεπικουρείται από τεχνικό προσωπικό.

Άρθρο 3. Το υλικό των συλλογών προέρχεται από:

- Α) Ερευνητικές αποστολές των μελών του ΜΦΙΚ-ΠΚ
- Β) Προγράμματα των μελών του ΜΦΙΚ-ΠΚ
- Γ) Εκπαιδευτικές δραστηριότητες φοιτητών και των μελών του
- Δ) Δωρεές ή αγορές
- Ε) Συνεργασία με πρόσωπα και φορείς
- Ζ) Κατασχέσεις και
- Η) Ανταλλαγές με άλλα ιδρύματα

Άρθρο 4. Στην περίπτωση που το υλικό των συλλογών προέρχεται από προγραμματισμένες αποστολές, προγράμματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες των μελών του (μόνιμων ή με σύμβαση) ακολουθείται η πιο κάτω διαδικασία:

Α) Κάθε δείγμα¹ ή ομάδα δειγμάτων που εισέρχεται στο ΜΦΙΚ-ΠΚ λαμβάνει «κωδικό πεδίου» (field code - FC). Ο κωδικός FC είναι μοναδικός και συνοδεύει μόνιμα κάθε δείγμα. Αντιστοιχεί σε μοναδική τοποθεσία και ημερομηνία συλλογής. Εφόσον πρόκειται για δωρεά (χωρίς σαφή τα προαναφερθέντα στοιχεία) ημερομηνία είναι αυτής της παραλαβής και γεωγραφική περιοχή το ΜΦΙΚ-ΠΚ. Ο κωδικός αυτός συνοδεύεται υποχρεωτικά από συντεταγμένες, ακριβή γεωγραφικό προσδιορισμό του τόπου συλλογής, ημερομηνία συλλογής και όνομα συλλέκτη.

Β) Τα δείγματα παραδίδονται στην αντίστοιχη εφορεία αμέσως μετά την άφιξή τους στο ΜΦΙΚ-ΠΚ. Σε περιπτώσεις δειγμάτων που περιέχουν υλικό περισσοτέρων της μιας εφοριών, κατατίθενται στην εφορεία με το πλουσιότερο υλικό στη συγκεκριμένη δειγματοληψία. Με ευθύνη της εφορείας αυτής διαμοιράζεται το υλικό στις υπόλοιπες.

Γ) Σε περιπτώσεις όπου η δειγματοληψία γίνεται στα πλαίσια προγραμμάτων ή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων τα δείγματα παραμένουν μέχρι την ολοκλήρωσή τους στους άμεσα ενδιαφερόμενους. Κατά τη διάρκεια της φάσης αυτής διαλέγονται, καταγράφονται και φυλάσσονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κάθε εφορείας και του προγράμματος. Γι' αυτό προαπαιτείται επικοινωνία ανάμεσα στον επιστημονικό ή εκπαιδευτικό υπεύθυνο με τον ή τους εφόρους. Ο επιστημονικός ή εκπαιδευτικός υπεύθυνος είναι υπόλογος για τη σωστή διαχείριση, καταγραφή και παράδοση των δειγμάτων. Τα δείγματα παραδίδονται στις αντίστοιχες εφορίες το αργότερο σε ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Εφόσον συνδέονται με εκπαιδευτική δραστηριότητα παραδίδονται ένα μήνα πριν την ολοκλήρωσή της. Στην περίπτωση που απαιτείται αποστολή δείγματος σε άλλα μουσεία ή εξωτερικούς συνεργάτες, τα πρωτόκολλα αποστολής γίνονται από τις σχετικές εφορίες.

¹ Δείγμα (lot): το σύνολο των ατόμων ενός είδους, πετρώματος ή ορυκτού που έχουν συλλεχθεί στον ίδιο τόπο και την ίδια ημερομηνία. Το δείγμα είναι χωροχρονικά καθορισμένο.

Δ) Τα δείγματα μετά την παράδοση παραμένουν για διάστημα ενός έτους ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις δυο ετών σε ειδικό καθεστώς, όπου ο επιστημονικός ή εκπαιδευτικός υπεύθυνος έχει τον κύριο λόγο στην αξιοποίησή τους. Μετά το διάστημα αυτό τα δείγματα εντάσσονται πλήρως στις συλλογές της εφορείας, με τον έφορο κύριο διαχειριστή των δειγμάτων αυτών.

Ε) Την αρχειακή διαχείριση των FC αναλαμβάνει συγκεκριμένος εργαζόμενος στο ΜΦΙΚ- ΠΚ.

Άρθρο 5. Σε περιπτώσεις δωρεών ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 4. Σε κάθε περίπτωση συντάσσεται από τη διεύθυνση του Μουσείου, αν πρόκειται για μεγάλες συλλογές, ή αλλιώς από τους εφόρους, πρωτόκολλο αποδοχής της δωρεάς, όπου αναγράφονται και οι συμφωνηθέντες όροι για τον τρόπο διαχείρισης της δωρεάς.

Άρθρο 6. Αγορές συλλογών γίνονται από τη διεύθυνση του Μουσείου μετά από εισήγηση των εφόρων, εφόσον συντρέχουν επιστημονικοί λόγοι ή λόγοι προστασίας δειγμάτων και υπάρχουν διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι. Οι συλλογές που αγοράζονται ακολουθούν τη διαδικασία του άρθρου 4.

Άρθρο 7. Δείγματα ή συλλογές που κατατίθενται στο ΜΦΙΚ-ΠΚ και προέρχονται από κατασχέσεις των αρμόδιων αρχών, ακολουθούν τη διαδικασία του άρθρου 4.

Άρθρο 8. Σε περιπτώσεις όπου οι συλλογές προέρχονται από μεμονωμένη ή συνεχή συνεργασία με ερασιτέχνες συλλέκτες, επιστήμονες ή φορείς, τότε διαμορφώνονται επιμέρους συμφωνίες στα πλαίσια των άρθρων 4 και 5.

Άρθρο 9. Σε περιπτώσεις ανταλλαγής ή και αποστολής δειγμάτων υπογράφεται πρωτόκολλο ανάμεσα στον ενδιαφερόμενο έφορο και τον φορέα/πρόσωπο με τον οποίο γίνεται η ανταλλαγή. Κατά την κρίση του εφόρου, τη γραπτή συμφωνία μπορεί να υποκαταστήσει η σχετική ηλεκτρονική αλληλογραφία. Στο πρωτόκολλο αναγράφονται λεπτομερώς τα δείγματα που παραχωρούνται (με τους αριθμούς δείγματος) και παραλαμβάνονται. Μετά την παραλαβή ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 4.

Άρθρο 10. Όλα τα πρωτόκολλα ή συμφωνίες που υπογράφονται από τη διοίκηση ή τους εφόρους είναι επίσημα έγγραφα του Μουσείου και πρωτοκολλούνται στη γραμματεία του Μουσείου.

Άρθρο 11. Τα δείγματα ή οι συλλογές αφού παραληφθούν από τους εφόρους:

Α) Καταγράφονται σε ηλεκτρονική βάση εισερχόμενων / εξερχόμενων δειγμάτων.

Β) Συντηρούνται με βάση γραπτή διαδικασία ανάλογα με το δείγμα.

Γ) Κατά την κρίση του εφόρου, αποδίδεται στο δείγμα ή/και σε κάθε άτομο που το αποτελεί μοναδικός κωδικός συλλογής.

Δ) Τα δείγματα συνοδεύονται πάντοτε από ετικέτα όπου αναγράφονται:

1. Ο FC ή/και ο κωδικός συλλογής

2. Η ακριβής περιοχή συλλογής
3. Η ημερομηνία συλλογής
4. Ο συλλέκτης
5. Το επιστημονικό όνομα (εάν πρόκειται για ταξινομημένο είδος)
6. Ο ταξινόμος (στην περίπτωση που ισχύει το 5)

Κατά την κρίση του εφόρου ενδεχομένως να παραλείπεται κάποιο από τα παραπάνω από την ετικέτα (όχι όμως το 1). Εντούτοις, τα στοιχεία αυτά άμεσα πρέπει να καταγράφονται στις αντίστοιχες βάσεις δεδομένων και να ενημερώνεται και ο υπεύθυνος διαχείρισης των FC.

Άρθρο 12. Οι πλήρεις συλλογές φυλάσσονται είτε ταξινομικά είτε γεωγραφικά. Ο τρόπος φύλαξης πρέπει να είναι εύχρηστος και ευκολονόητος από πιθανούς αντικαταστάτες, τεχνικούς ή εφόρους.

Άρθρο 13. Στο χώρο όπου φυλάσσονται τα δείγματα, πρόσβαση έχουν αυστηρά και μόνο οι έφοροι και οι τεχνικοί κάθε εφορείας.

Άρθρο 14. Όλοι οι τύποι (ολότυποι, παράτυποι κ.λπ.) του ΜΦΙΚ-ΠΚ φυλάσσονται σε ειδικό χώρο, όπου ελέγχεται η καλή τους κατάσταση τακτικά. Ο έφορος δίνει την άδεια για τη μελέτη τους, και ο ερευνητής θα πρέπει να είναι έμπειρος.